

Pasajlar Sosyal Bilimler Dergisi
Eylül 2020 Sayısı: “Immanuel Kant”
Çağrı Metni

Felsefe tarihinde empirist gelenek ile rasyonalist geleneğin kavşak noktası olarak düşünülen Immanuel Kant’ın düşüncelerinin kendi yaşamı içinde oldukça geç bir dönemde olgunlaşmış olduğunu biliyoruz. Başyapıtı olarak değerlendirilen *Saf Aklın Eleştirisi*’ni [*Kritik der reinen Vernunft*] ellili yaşlarında tamamlayan Kant’ın felsefesi bu yapıttan sonra Eleştiri (Kritik) Felsefesi olarak anılacaktır. Bu ilk eleştiriye ek olarak *Pratik Aklın Eleştirisi* [*Kritik der praktischen Vernunft*] ve *Yargıgücünün Eleştirisi* [*Kritik der Urteils kraft*] başlığıyla iki eleştiri daha yayımlayan Kant bu üç eleştiriyle kendi düşünce sistemini bütünlüklü bir şekilde ortaya koymuştur. Bilindiği gibi, bu üç eleştirinin yanında; doğa, tarih, hukuk, siyaset, din ve aydınlanma düşüncesi gibi konularda birçok eseri bulunmaktadır. Bu açıdan bakıldığında Kant’ın düşüncesi, özellikle kendisinin Eleştiri dönemi göz önünde tutulursa, felsefi düşüncenin neredeyse tüm alanlarına nüfuz etmektedir.

Felsefi düşüncenin tüm alanlarına nüfuz eden bu felsefenin şu dört soruya verilen yanıtlardan oluştuğu düşüncesi bizzat Kant tarafından ifade edilmiştir:

1. Ne bilebilirim?
2. Ne yapmalıyım?
3. Ne umut edebilirim?
4. İnsan nedir?

Bu sorulardan ilk üçüne verilen yanıtlar son sorunun yanıtını da oluşturacaktır.

İlk soru Kant’ın teorik felsefesine yönelik bir sorudur ve bu soru çerçevesinde insanın bilme yetilerinin yapısı, bilgiyi oluşturan kurucu unsur olmaları bakımından ele alınmaktadır. Bu açıdan bakıldığında bu soruya ilk eleştiride (*Saf Aklın Eleştirisi*) verilen yanıt bir Transsendental Felsefe geleneğini başlatmaktadır. İkinci soru ise istemenin

(Wille) belirlenmesi sorunu çerçevesinde pratik felsefe alanına yönelmekte ve bu alan içinde istemenin içeriksiz (formel) bir tarzda yani yasaya göre belirleniminin nasıl gerçekleşeceğini ve bu temelde bir ahlaklılığın nasıl ortaya çıkacağını araştırmaktadır. Üçüncü soru ise doğa alanında ilk iki eleştiri dahilinde kopukmuş gibi görünen zorunluluk ile özgürlük ve bilgi ile isteme arasındaki bağı kurmaya ve bu çerçevede bir teleoloji fikrini geliştirmeye çalışır. Bu üç sorunun yanıtı ise bizi “insanın neliği” sorununun çözümüne götürür.

Kant yukarıda ifade ettiğimiz görüşleriyle, henüz kendi yaşadığı dönemde Alman İdealizmiyle başlamış olan uzun bir felsefi geleneğe damgasını vurmuş bir filozoftur. Kant’ın düşüncelerinin etkisi herhangi bir felsefe akımıyla sınırlı kalmamış, bu düşünce gerek Kıta felsefesinde gerekse de Analitik felsefede belirleyici bir düşünce olarak görülmüştür. Felsefe tarihinin kendisinden sonraki dönemlerine etki eden bir filozof olmanın yanında, Kant’ın düşünceleri “felsefe dışı” alanlara da nüfuz etmiştir. Siyaset bilimi, uluslararası ilişkiler gibi alanlarda Kant’ın düşünceleri, özellikle de onun “kozmpolitanizm” düşüncesi hâlâ tartışılmaktadır. Kant’ın düşüncelerinin II. Dünya Savaşı sonrası şekillenen dünyada Birleşmiş Milletler ve diğer uluslararası birliklerin ortaya çıkmasında da etkili olduğunu söylemek gerekir.

Bu denli etkili olmuş ve felsefe tarihinin temel direklerinden birisi hâline gelmiş bir filozofun düşüncelerini yeniden tartışmaya açmak, zihin, imgelem, yapay zekâ gibi bilgisel sorunları Kant felsefesi açısından yeniden düşünmenin yanında, mülteci sorunu, yurttaşlık sorunu, kendisine sınırsız bir şekilde uygulama alanı bulan neo-liberalizmin etki alanına hapsolmuş “insan” sorunu gibi etik-siyasal sorunların gitgide daha altüst ettiği günümüz dünyasını anlamak açısından da elzemdir.

Bu yolda kaleme alınacak özgün çalışmalarınızı *Pasajlar Sosyal Bilimler Dergisi*’nin “**Immanuel Kant**” temalı özel sayısı için bekliyoruz.

Çalışmanın Son Gönderim Tarihi

6 Eylül 2020 Pazar - 23:59

İrtibat / Çalışmanın Gönderileceği E-Posta

pasajlar@dogubati.com

Çalışmanın Hazırlanmasında Dikkat Edilmesi Gereken Kılavuz Rehber

<https://pasajlar.dogubati.com/rehber>

Genel Yayın Yönetmeni

Talha Dereci

Sayı Editörü

Dr. Çetin Türkyılmaz

Çağrı metni temaları ve bilim kurulu ilerleyen sayfalardadır.

Temalar

Eleştiri Öncesi Dönem	Bilgi Felsefesi
Bilme Yetilerinin Yapısı ve İşlevi	Kant ve Diyalektik
Pratik Felsefe	İstencin Belirlenimi
Ahlaklılık ve Yasa	Özgürlük ve Otonomi Sorunu
Toplumsal Düzen ve Yasa	Yargıgücü ve İşlevi
Kant Estetiği	Kant ve Aydınlanma
Kant'ın Tarih Felsefesi	Vatandaşlık
Din Felsefesi	Kant ve Alman İdealizmi
Zihin Felsefesi, Yapay Zekâ ve Kant Felsefesi	Analitik Felsefede Kant: Sentetik A Priori Yargıların Olanacağı Sorunu
Yeni Kantçılık ve Heidegger	Kozmopolitanizm ve Konukseverlik

Bu konu başlıkları, dergiye çalışma göndermek isteyen araştırmacılara fikir vermesi açısından dile getirilmiştir. Başlıklar etrafındaki hemen her konuda, çağrı metninin temel kaygısına temas etmek şartıyla çalışma gönderilebilir.

Bilim Kurulu

İlgili sayının ilk çağrı metninin ilan edildiği dönemdeki unvan ve soyadı bazlı alfabetik sıralama dikkate alınmıştır.

Ahmet Ayhan Çitil, Prof. Dr.

İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü

Betül Çotuksöken, Prof. Dr.

Maltepe Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Felsefe Bölümü

Hakan Çörekçiođlu, Prof. Dr.

Dokuz Eylül Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü

Dođan Göçmen, Prof. Dr.

Dokuz Eylül Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü

Hasan Bülent Gözkân, Prof. Dr.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü

Mehmet Günenç, Prof.Dr.

İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü

Abdullah Kaygı, Prof. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü

Taşkıner Ketenci, Prof. Dr.

Mersin Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü

Kaan H. Ökten, Prof. Dr.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi,
Felsefe Bölümü

Nebil Reyhani, Prof.Dr.

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü

Harun Tepe, Prof. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü

Lale Levin Basut, Doç. Dr.

Yeditepe Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü

Elif Çırakman, Doç. Dr.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe
Bölümü

Özlem Duva Kaya, Doç. Dr.

Dokuz Eylül Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü

Aliye Karabük Kovanlıkaya, Doç. Dr.

Galatasaray Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü

Çetin Türkyılmaz, Doç. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü

Toros Güneş Esgün, Dr. Öğr. Üyesi

Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü

Saniye Vatansever, Dr. Öğr. Üyesi

Bilkent Üniversitesi, İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi, Felsefe
Bölümü